T088 TKL 6 (22) Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát Vấn Bồ Đề Kinh Luận Qt (Kinh Già Da Sơn Đảnh)

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1531

VAÊN THUØ SÖ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN
BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN
(Coøn coù teân laø KINH GIAØ DA SÔN ÑAÛNH)
Taùc giaû: Boà-taùt Thieân Thaân.
Haùn dòch: Ñôøi Nguyeân Nguïy, Tam Taïng Phaùp sö Boà Ñeà Löu Chi.
QUYEÅN THÖÔÏNG

Thaáy caùc chuùng sinh bò phieàn naõo troùi buoäc,
Phaùt nguyeän Boà-ñeà cöùu baït cho chuùng sinh,
Ñaáng chaùnh giaùc Töø Bi toân kính nhö vaäy,
Nay con ñaûnh leã taïo luaän giaûi thích kinh.
Con luaän coù theå heát phieàn naõo oaùn thuø,
Cöùu hoä caùc ñoaïn tuyeät nhöõng ñöôøng aùc,
Hai loaïi lôïi ích thaät thuø thaéng nhö vaäy,
Khoâng coù trong luaän cuûa taát caû ngoaïi ñaïo.
Kinh naøy goàm coù chín phaàn:
1. Phaàn töïa.
2. Phaàn thaønh töïu veà ñeä töû tuøy thuaän ñöôïc nghe.
3. Phaàn Tam-muoäi.
4. Phaàn naêng quaùn thanh tònh.
5. Phaàn phaùp sôû quaùn.
SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 376

6. Phaàn phaùt khôûi. 7. Phaàn thuyeát giaûng. 8. Phaàn uy löïc coâng ñöùc cuûa Boà-taùt. 9. Phaàn haïnh sai bieät cuûa Boà-taùt. Kinh: “Toâi nghe nhö vaäy: Moät thuôû noï Ñöùc Baø-giaø-baø an truù taïi toøa thaùp treân ñænh nuùi Giaø-da thuoäc thaønh Giaø-da luùc môùi ñaït ñöôïc Boà ñeà cuøng vôùi chuùng Ñaïi Tyø-kheo ñaày ñuû moät ngaøn ngöôøi quy tuï, tröôùc kia hoï ñeàu laø nhöõng Phaïm chí beän toùc, baây giôø hoï laø nhöõng vò maø vieäc ñaùng laøm ñaõ laøm, vieäc ñaõ laøm thì ñaõ laøm xong, töø boû gaùnh naëng ñaït ñöôïc lôïi mình, heát caùc kieát söû trong ba coõi, coù trí tueä chính xaùc, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, taát caû taâm ñöôïc töï taïi, ñaõ ñeán bôø giaùc ngoä, ñeàu laø baäc A-la-haùn. Voâ löôïng voâ bieân vò Ñaïi Boà taùt, ñeàu töø möôøi phöông theá giôùi ñeán teà töïu, coù uy ñöùc to lôùn, ñeàu ñaït ñöôïc caùc phaùp Nhaãn, caùc Ñaø-la-ni, caùc Tam-muoäi saâu xa, ñaày ñuû caùc thaàn thoâng. Caùc vò aáy teân laø Boà taùt Vaên Thuø Sö Lôïi, Boà taùt Quaùn Theá AÂm, Boà taùt

Ñaéc Ñaïi Theá, Boà taùt Höông Töôïng, Boà taùt Duõng Thí, Boà taùt Duõng Tu Haønh Trí..., ñeàu laø baäc thöôïng thuû. Caùc ñaïi Boà taùt nhö vaäy soá ñoâng voâ löôïng, cuøng vôùi caùc chuùng Trôøi, Roàng, Daï-xoa, Caøn-thaùt-baø, A-tu-la, Ca-laâu-la, Khaån-na-la, Ma-haàu-la- giaø, ngöôøi vaø loaøi Phi nhaân... Taát caû ñaïi chuùng vaây troøn xung quanh". Luaän: Toâi nghe nhö vaày: Moät thuôû noï... Laø lôøi chæ söï taäp hôïp nghe phaùp. Cö truù nôi kinh thaønh Giaø-da, laø thò hieän nôi cö truù ñöôïc thaønh töïu. Ñænh nuùi Giaø-da laø thò hieän hình töôùng nuùi kia laø nôi ñaïi chuùng cö truù, ñi laïi. Thaùp laø thò hieän vì caùc Boà-taùt kia luoân luoân cuùng döôøng vaø phaùt khôûi söï cuùng döôøng. Môùi ñaït ñöôïc Boà-ñeà; töùc laø luùc Nhö Lai môùi thaønh Phaät. Cuøng vôùi chuùng Ñaïi Tyø-kheo laø soá chuùng raát ñoâng, khoâng theâm khoâng bôùt maø ñaày ñuû moät ngaøn Tyø-kheo. Phaïm chí beän toùc: Ñaây laø trình baøy veà caùc Tyø-kheo höõu hoïc-voâ hoïc ñoù goïi laø thaønh töïu veà ngöôøi nghe. Ngoaøi ra laø noùi ñeán haïnh sai bieät cuûa caùc Boà-taùt. Haïnh cuûa Boà-taùt coù hai loaïi thuoäc veà nhieáp phaùp. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø: 1. Thuoäc veà nhaân.

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 377

2. Thuoäc veà quaû. Thaùp nôi ñænh nuùi Giaø-da, laø caên baûn cuûa phaàn Töïa. Bôûi vì ñaây laø truù xöù cuûa voâ löôïng chö Phaät, chæ roõ truù xöù ñoù laø nôi taäp hôïp cuûa chö Phaät Nhö Lai. Phaùp moân naøy ñaõ ñöôïc chö Phaät Nhö Lai thaâu nhieáp baûo veä Neân nghe Tu-ñaø-la naøy laø thaønh töïu veà nhieáp thuû. Hoïc-voâ hoïc tröôùc kia ñeàu laø Phaïm chí beän toùc. Laïi nöõa, voâ hoïc coù taùm loaïi ñöùc. Nhöõng gì laø taùm? Ñoù laø: 1. Vieäc laøm ñaõ hoaøn taát, nhö kinh noùi: Nhöõng vieäc ñaùng laøm ñaõ laøm. 2. Cuoái cuøng vöôït qua coâng vieäc ñaùng laøm ñaõ laøm, nhö kinh noùi: Vieäc ñaõ laøm thì ñaõ laøm xong. 3. Xa lìa chöôùng ngaïi ñeán Tam-muoäi, nhö kinh noùi: Töø boû moïi naëng. 4. Lìa boû gaùnh naëng maø mình nhaän laáy, nhö kinh noùi: Ñaït ñöôïc lôïi ích cho mình. Gaùnh naëng aáy chính laø noùi ñeán naêm aám. 5. Chöùng ñaéc Nieát-baøn, nhö kinh noùi: Heát caùc kieát söû trong ba coõi. 6. Vöôït qua ba coõi, nhö kinh noùi: Coù trí tueä chính xaùc ñöôïc giaûi thoaùt. 7. Döïa vaøo khoâng ñieân ñaûo maø tieáp nhaän giaùo phaùp ñeå tu haønh, nhö kinh noùi: Taát caû taâm ñöôïc töï taïi, ñaõ ñeán bôø giaùc ngoä. Bôûi vì kheùo rôøi xa caùc phieàn naõo. 8. Tu haønh nhö thaät boán Nhö yù tuùc, nhö kinh noùi: Ñeàu laø baäc A- la-haùn. Laïi nöõa, A-la-haùn laø ngöôøi coù khaû naêng tieáp nhaän vaø tin töôûng, chính laø ngöôøi ñöôïc boá thí caùc vaät cho neân goïi laø öùng cuùng. Baäc Höõu hoïc coù hai loaïi. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø: 1. Kheùo giöõ giôùi hoaøn toaøn vaø hoïc ñaïo. 2. Nhö ñieàu taâm mong caàu ñeàu ñöôïc hoaøn toaøn vieân maõn. Tieáp ñeán laø noùi veà phaàn Tam-muoäi: Kinh: "Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân ngoài moät mình nôi yeân laëng khoâng coù boùng ngöôøi, nhaäp vaøo Tam-muoäi raát saâu xa cuûa chö Phaät, quaùn saùt veà phaùp giôùi." Luaän: Nhaäp Tam-muoäi quan saùt, chæ roõ khoâng phaûi laø caûnh giôùi cuûa tö duy, löôøng xeùt. Laïi nöõa, nhaäp Tam-muoäi laø chæ roõ khoâng gioáng nhö haøng Thanh vaên vaø bích-chi Phaät. Ñaây laø trình baøy roõ khoâng phaûi caûnh giôùi cuûa

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 378

Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät. Ñaõ noùi xong phaàn Tam-muoäi. Tieáp theo laø noùi ñeán phaàn naêng quaùn thanh tònh. Kinh: “Maø daáy leân yù nieäm naøy: Ta ñaït ñöôïc quaû vò voâ thöôïng Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, ñaït ñöôïc taát caû trí tueä, vieäc ñaõ laøm thì ñaõ laøm xong, loaïi boû nhöõng gaùnh naëng, vöôït qua ñöôøng nguy hieåm cuûa ba coõi, dieät tröø voâ minh ñaït ñöôïc tueä minh chaân thaät, nhoå caùc muõi teân ñoäc, ñoaïn tuyeät nguoàn khaùt aùi, laøm thaønh thuyeàn phaùp, gioùng leân troáng phaùp, thoåi tieáng loa phaùp, döïng coät côø phaùp, chuyeån chuûng loaïi sinh töû, thò hieän taùnh Nieát baøn, ñoùng chaët ñöôøng taø, môû ra ñöôøng chaùnh, lìa caùc ruoäng toäi loãi, chæ roõ phöôùc thieän.” Luaän: Naêng quaùn thanh tònh laø chæ roõ Ñöùc Phaät ñaõ chöùng ñaéc Boà- ñeà, nhö kinh noùi: Maø daáy leân yù nieäm naøy: Ta ñaït ñöôïc ngoä quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc… Chöùng ngoä Boà-ñeà laø chæ roõ trí chöùng ngoä hôn haún Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät kia, nhö kinh noùi: Ñaït ñöôïc taát caû trí tueä. Ñöùc Phaät ñaït ñöôïc taát caû trí tueä, coù möôøi baûy loaïi. Nhöõng gì laø möôøi baûy? Ñoù laø: 1. Baûn nguyeän ñaày ñuû, nhö kinh noùi: Vieäc ñaõ laøm thì ñaõ laøm xong. 2. Rôøi boû gaùnh naëng maø mình nhaän laáy, nhö kinh noùi: Loaïi boû nhöõng gaùnh naëng. Gaùnh naëng aáy chính laø noùi ñeán naêm aám. 3. Kheùo ñoaïn tröø chöôùng ngaïi cuûa taát caû caùc phieàn naõo, nhö kinh noùi: Vöôït qua ñöôøng nguy hieåm cuûa ba coõi. 4. Kheùo ñoaïn tröø taát caû chöôùng ngaïi ñeán trí, nhö kinh noùi: Dieät tröø voâ minh. 5. Chöùng ngoä phaùp maàu nhieäm nhö thaät, nhö kinh noùi: Ñaït ñöôïc tueä minh chaân thaät. 6. Xa lìa moïi muõi teân taø, nhö kinh noùi: Nhoå caùc muõi teân ñoäc. 7. Xa lìa caùc ñieân ñaûo, nhö kinh noùi: Ñoaïn tuyeät nguoàn khaùt aùi. 8. Thaønh töïu tueä xuaát theá gian, nhö kinh noùi: Laøm thaønh thuyeàn phaùp. 9. Vaän chuyeån phaùp luaân maàu nhieäm, nhö kinh noùi: Gioùng leân troáng phaùp. 10. Phaùt ra aâm thanh voâ ngaõ vi dieäu coù theå haøng phuïc taát caû caùc ma, nhö kinh noùi: Thoåi tieáng loa phaùp. 11. Kheùo coù khaû naêng haøng phuïc heát thaûy ngoaïi ñaïo, nhö kinh noùi: Döïng coät côø phaùp.

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 379

12. Kheùo ñoaïn tröø nhaân duyeân cuûa taát caû kieát söû, nhö kinh noùi: Chuyeån chuûng loaïi sinh töû. 13. Noùi phaùp maàu nhieäm theá gian vaø xuaát theá gian, nhö kinh noùi: Thò hieän taùnh Nieát-baøn. 14. Kheùo coù theå xa lìa moïi söï chaáp töôùng ñieân ñaûo, nhö kinh noùi: Ñoùng chaët ñöôøng taø. 15. Vaän chuyeån taùm Thaùnh ñaïo, nhö kinh noùi: Môû ra ñöôøng chaùnh. 16. Kheùo coù theå lìa boû ruoäng phöôùc cuûa ngoaïi ñaïo, nhö kinh noùi: Xa lìa caùc ruoäng toäi loãi. 17. Thò hieän ruoäng phöôùc Tam baûo, nhö kinh noùi: Chæ roõ ruoäng phöôùc thieän. Ñaõ noùi phaàn naêng quaùn thanh tònh. Tieáp theo laø noùi phaàn phaùp sôû quaùn. Kinh: “Hoâm nay Ta neân quaùn saùt phaùp aáy. Ai ñaït ñöôïc quaû vò voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Duøng trí nhö theá naøo ñeå ñaït ñöôïc quaû vò voâ

thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Theá naøo laø quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh giaùc ñaõ chöùng ñöôïc?” Luaän: Nhôø vaøo ngöôøi nhö theá naøo maø coù naêng löïc chöùng quaû Boà- ñeà? Nhôø vaøo trí nhö theá naøo maø coù theå chöùng quaû Boà-ñeà? Theá naøo laø quaû vò Boà-ñeà ñaõ chöùng? Quaùn saùt ba phaùp aáy, thì ôû trong ba ñôøi ñeàu laø hö voïng phaân bieät chöù khoâng coù Theå chaân thaät. Kinh: “Laø duøng thaân ñaït ñöôïc, hay laø duøng taâm ñaït ñöôïc? Neáu duøng thaân ñaït ñöôïc, nhöng thaân thì khoâng bieát-khoâng hieåu, nhö coû caây- nhö ñaát ñaù-nhö boùng aûnh, khoâng heà nhaän bieát ñeàu laø do boán ñaïi taïo ra, töø cha meï sinh ra, taùnh cuûa thaân laø voâ thöôøng, nhôø vaøo aùo quaàn-aên uoáng-ñoà naèm-taém goäi maø ñöôïc toàn taïi. Phaùp naøy chaéc chaén quay veà vôùi hö hoaïi vaø huûy hoaïi”. Luaän: Kinh noùi laø duøng thaân ñaït ñöôïc, hay laø duøng taâm ñaït ñöôïc? Voán neâu roõ thaân vaø taâm khoâng chöùng ñöôïc boà ñeà. Ñaây laø trình baøy nghóa gì? Bôûi vì taùch rôøi thaân-taâm laïi khoâng coù gì laø thaät, gioáng nhö ngöôøi ngu si phaân bieät hö voïng maø thoâi, chöù voán khoâng coù söï chöùng ngoä Boà-ñeà nhö vaäy. Nhôø vaøo ngöôøi nhö theá naøo maø coù naêng löïc chöùng ñöôïc Boà-ñeà? Phaùp aáy ôû trong ba ñôøi ñeàu laø phaân bieät hö voïng chöù khoâng coù theå chaân thaät, laø chæ roõ khoâng phaûi laø thaân maø chöùng ñöôïc Boà-ñeà coù taùm loaïi phaùp chæ roõ thaân aáy khoâng chöùng ñöôïc Boà-ñeà. Nhöõng gì laø taùm phaùp? Ñoù laø: 1. Khoâng coù ngöôøi laøm ra, nhö kinh noùi: Neáu duøng thaân ñaït ñöôïc

nhöng thaân thì khoâng bieát-khoâng hieåu. 2. Hö voïng giöõ laáy töôùng thaønh töïu, nhö kinh noùi: Nhö coû caây-nhö ñaát ñaù-nhö boùng aûnh. 3. Xa lìa moïi yù töôûng, nhö kinh noùi: Khoâng heà nhaän bieát. 4. Nhôø vaøo caùc nhaân duyeân hoøa hôïp maø sinh ra, nhö kinh noùi: Ñeàu laø do boán ñaïi taïo ra. 5. Theå voán laø baát tònh, nhö kinh noùi: Töø cha meï sinh ra. 6. YÙ nieäm khoâng döøng laïi, nhö kinh noùi: Taùnh cuûa thaân laø voâ thöôøng. 7. Nhö vaät muïc naùt nguy hieåm khoâng theå giöõ gìn coøn maõi, nhö kinh noùi: Nhôø vaøo aùo quaàn-aên uoáng-ñoà naèm-taém goäi maø ñöôïc toàn taïi. 8. Theå laø khoâng chaân thaät, nhö kinh noùi: Phaùp naøy chaéc chaén quay veà vôùi hö hoaïi vaø huûy dieät. Ñaõ noùi veà phaàn neâu roõ khoâng phaûi do thaân maø chöùng ñöôïc Boà-ñeà, nhôø vaøo ngöôøi nhö theá naøo maø coù naêng löïc chöùng ñöôïc Boà ñeà, vì phaùp aáy ôû trong ba ñôøi ñeàu laø phaân bieät hö voïng chöùng khoâng coù theå chaân thaät. Tieáp theo noùi veà phaàn nhôø vaøo trí nhö theá naøo maø coù theå chöùng ñöôïc Boà ñeà? Phaùp aáy ôû trong ba ñôøi ñeàu laø phaân bieät hö voïng chöù khoâng coù Theå chaân thaät, laø neâu roõ khoâng phaûi do taâm maø chöùng ñöôïc Boà ñeà. Kinh: “Neáu duøng taâm ñaït ñöôïc, nhöng taâm thì nhö huyeãn töø caùc duyeân maø sinh ra, khoâng coù nôi choán-khoâng coù hình töôùng-khoâng coù vaät-khoâng coù gì voán coù”. Luaän: Coù saùu loaïi phaùp neâu roõ taâm aáy khoâng ñaït ñöôïc Boà ñeà. Nhö theá naøo laø saùu phaùp? Ñoù laø: 1. Phaøm phu ngu si bò meâ hoaëc löøa doái hö voïng maø nhìn thaáy phaùp ñieân ñaûo, nhö kinh noùi: Taâm thì nhö huyeãn. 2. Döïa vaøo nhöõng

nhaân duyeân thieän-baát thieän sinh ra, nhö kinh noùi: Töø caùc duyeân maø sinh ra. 3. Truù xöù khoâng nhaát ñònh, nhö kinh noùi: Khoâng coù nôi choán. 4. Phaân bieät hö voïng giöõ laáy töôùng chöù thaät ra khoâng theå coù ñöôïc, nhö kinh noùi: Khoâng coù hình töôùng. 5. Töï taùnh roãng khoâng, nhö kinh noùi: Khoâng coù vaät gì. 6. Haønh xa xaêm, nhö kinh noùi: Khoâng coù gì voán coù. Ñaõ noùi veà phaàn neâu roõ khoâng phaûi do taâm maø chöùng ñöôïc Boà-ñeà, duøng trí nhö theá naøo ñeå ñaït ñöôïc Boà-ñeà, vì phaùp aáy ôû trong ba ñôøi ñeàu laø phaân bieät hö voïng chöù khoâng coù Theå chaân thaät. Tieáp theo noùi veà phaàn theá naøo laø Boà-ñeà ñaõ chöùng ñöôïc? Bôûi vì phaùp aáy ôû trong ba ñôøi ñeàu laø phaân bieät hö voïng chöù khoâng coù Theå chaân thaät.

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 381

Kinh: “Boà-ñeà laø chæ coù teân goïi, do theá tuïc maø noùi, chöù noù khoâng coù aâm thanh, khoâng coù hình saéc, khoâng coù thaønh töïu, khoâng coù haønh ñoäng, khoâng coù ñi vaøo, khoâng theå troâng thaáy, khoâng theå nöông töïa, ñoaïn tuyeät con ñöôøng tôùi lui, vöôït qua moïi ngoân töø dieãn taû. Vöôït ra ngoaøi ba coõi, khoâng thaáy-khoâng-nghe-khoâng hieåu-khoâng vöôùng, khoâng quaùn saùt-lìa hyù luaän, khoâng tranh caõi-khoâng neâu ra, khoâng theå nhìn-khoâng theå thaáy, khoâng coù tieáng vang-khoâng coù vaên töï, lìa ngoân ngöõ noùi naêng”. Luaän: Kinh noùi Boà-ñeà laø chæ coù teân goïi do theá tuïc maø noùi, laø chæ roõ phaùp coù theå chöùng ngoä chæ coù teân goïi, do söï phaân bieät hö voïng chöù Theå cuûa noù khoâng coù thaät. Boà-ñeà chæ coù teân goïi do theá tuïc maø noùi, coù hai möôi ba loaïi: Nhöõng gì laø hai möôi ba loaïi? Ñoù laø: 1. Khoâng coù söï vieäc, nhö kinh noùi: Khoâng coù aâm thanh. 2. Vöôït qua caûnh giôùi cuûa giaùc, nhö kinh noùi: Khoâng coù hình saéc. 3. Theå caùc phaùp roãng khoâng, nhö kinh noùi: Khoâng coù thaønh töïu. 4. Lìa caùc töôùng, nhö kinh noùi: Khoâng coù haønh ñoäng. 5. Vöôït qua taát caû caûnh giôùi cuûa phaøm phu theá gian, nhö kinh noùi: Khoâng coù ñi vaøo. 6. Vöôït qua caûnh giôùi cuûa thöùc, nhö kinh noùi: Khoâng theå troâng thaáy. 7. Khoâng coù nôi coù theå döïa vaøo, nhö kinh noùi: Khoâng theå nöông töïa. 8. Khoâng sinh-dieät, nhö kinh noùi: Ñoaïn tuyeät con ñöôøng tôùi lui. 9. Vöôït qua taát caû teân goïi cuûa theá gian, nhö kinh noùi: Vöôït qua moïi ngoân töø dieãn taû. 10. Haønh thieän-haønh baát thieän nhöng caùc phaùp khoâng theå coù ñöôïc, nhö kinh noùi: Vöôït ra ngoaøi ba coõi. 11. Lìa caùi thaáy, nhö kinh noùi: Khoâng thaáy. 12. Vöôït qua caûnh giôùi cuûa nhó thöùc, nhö kinh noùi: Khoâng nghe. 13. Vöôït qua caûnh giôùi cuûa yù thöùc, nhö kinh noùi: Khoâng hieåu. 14. Khoâng ñöùng laïi, nhö kinh noùi: Khoâng vöôùng. 15. Nhö hö khoâng, nhö kinh noùi: Khoâng quaùn saùt. 16. Voâ vi, nhö kinh noùi: Lìa hyù luaän. 17. Khoâng coù caùc hoaïn naïn, lìa caùc höõu laäu, nhö kinh noùi: Khoâng tranh caõi. 18. Vöôït qua caûnh giôùi cuûa trí nhoû heïp, nhö kinh noùi: Khoâng neâu ra. 19. Voâ löôïng, nhö kinh noùi: Khoâng theå nhìn.

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 382

20. Ngöôøi khaùc khoâng theå troâng thaáy, nhö kinh noùi: Khoâng theå thaáy. 21. Trong taâm khoâng bieát gì, nhö kinh noùi: Khoâng coù tieáng vang. 22. Khoâng coù vaät gì coù theå troâng thaáy, nhö kinh noùi: Khoâng coù vaên töï. 23. Khoâng theå noùi, nhö kinh noùi: Lìa ngoân ngöõ noùi naêng. Kinh: "Nhö vaäy, ngöôøi coù naêng löïc chöùng ñöôïc Boà ñeà, duøng trí nhö theá naøo ñeå chöùng ñöôïc Boà-ñeà, phaùp Boà-ñeà ñaõ chöùng ñöôïc; thì caùc phaùp nhö vaäy chæ coù danh töï, chæ noùi theo giaû danh, chæ noùi theo söï hoøa hôïp cuûa teân goïi. Döïa vaøo teân goïi cuûa theá tuïc maø noùi, khoâng coù phaân bieät nhöng phaân bieät maø noùi, giaû thaønh töïu chöù khoâng coù thaønh töïu, khoâng coù vaät maø lìa xa vaät, khoâng giöõ laáy, khoâng theå dieãn taû, khoâng vöôùng maéc. Nôi aáy khoâng coù ngöôøi chöùng ngoä, khoâng duøng phaùp naøo ñeå chöùng ngoä, cuõng khoâng coù phaùp naøo ñaùng chöùng ngoä. Thoâng ñaït nhö vaäy thì ñoù goïi laø ñaït ñöôïc quaû vò voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, khoâng khaùc bieät-lìa xa khaùc bieät, khoâng coù töôùng Boà-ñeà". Luaän: Tieáp theo noùi ñeán chöùng ngoä Boà ñeà nhö theá naøo? Boà ñeà cuõng chæ coù danh töï-giaû danh, döïa vaøo theá tuïc maø noùi, voán laø phaân bieät hö voïng chöù khoâng coù theå chaân thaät. Söï chöùng ngoä ñoù döïa vaøo teân goïi cuûa theá tuïc maø noùi coù saùu loaïi. Nhöõng gì laø saùu loaïi? Ñoù laø: 1. Phaân bieät khoâng thaät, nhö kinh noùi: Khoâng coù phaân bieät nhöng phaân bieät maø noùi. 2. Theå roãng khoâng, nhö kinh noùi: Giaû thaønh töïu chöù khoâng coù thaønh töïu. 3. Ngaõ khoâng theå coù ñöôïc, nhö kinh noùi: Khoâng coù vaät, maø lìa xa vaät. 4. Vöôït qua tueä cuûa theá gian, nhö kinh noùi: Khoâng giöõ laáy. 5. Vöôït qua ngoân ngöõ dieãn taû, nhö kinh noùi: Khoâng theå dieãn taû. 6. Xa lìa ngaõ vaø ngaõ sôû, nhö kinh noùi: Khoâng vöôùng maéc. Laïi nöõa, kinh noùi: Nôi aáy khoâng coù ngöôøi chöùng ngoä, khoâng duøng phaùp naøo ñeå chöùng ngoä, cuõng khoâng coù phaùp naøo ñaùng chöùng ngoä. Thoâng ñaït nhö vaäy thì ñoù goïi laø ñaït ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Trình baøy veà ngöôøi coù naêng löïc chöùng ngoä, trình baøy veà trí ñöôïc söû duïng ñeå chöùng ngoä vaø trình baøy veà caûnh giôùi ñaõ chöùng ngoä. Phaùp nhö vaäy, thì duøng phaùp nhö theá naøo? Duøng trí tueä chính xaùc tuyeät vôøi, bieát ñuùng nhö thaät veà ñieàu ñaõ thaáy-ñieàu ñaõ bieát-ñieàu ñaõ chöùng,

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 383

ñoù goïi laø ñaït ñöôïc quaû vò voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, kinh noùi: Khoâng khaùc bieät-lìa xa khaùc bieät, khoâng coù töôùng Boà-ñeà. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Hai caâu khoâng khaùc bieät-lìa xa khaùc bieät laø trình baøy veà phaùp ñöôïc chöùng ñaéc laø thanh tònh vaéng laëng. Khoâng coù töôùng Boà-ñeà, nghóa naøy nhö tröôùc ñaõ noùi. Ñaõ noùi xong phaàn phaùp sôû quaùn, tieáp theo noùi ñeán phaàn phaùt khôûi. Trong naøy laïi coù nghóa gì? Bôûi vì noùi nhaäp Tam-muoäi xong, maø luùc thuyeát phaùp ñaõ ñeán, vì vaäy thuaän theo phaùt khôûi. Laïi nöõa, ôû trong naøy coù hai nghóa: 1. Duøng nghóa ñaõ quaùn saùt trong Tam-muoäi, Ñöùc Phaät muoán noùi cho Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi bieát. 2. Boà-taùt Vaên-thuø hoûi, Ñöùc Nhö Lai traû lôøi. Vì sao Ñöùc Nhö Lai chæ noùi vôùi Boà-taùt

Vaên-thuø-sö-lôïi maø khoâng noùi vôùi caùc vò khaùc? Vì döïa vaøo traû lôøi cho Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi, Nhö Lai môùi giaûng noùi phaùp naøy. Laïi nöõa, taïi sao chæ noùi phaùp naøy vôùi Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi? Vì phaùp moân Nhö Lai giaûng noùi ôû ñaây raát saâu xa, cho neân Ñöùc Nhö Lai noùi cho Boà-taùt trí tueä thaâm dieäu (Vaên-thuø) aáy thoâi. Laïi nöõa, vì sao chæ coù Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi hoûi? Vì Nhö Lai chæ baûo vôùi Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi maø thoâi, cho neân, Boà-taùt Vaên-thuø hoûi voán coù nghóa tuøy thuaän. Boà-taùt Vaên-thuø neâu ra caâu hoûi, vì taâm thanh tònh cho neân hoûi vaø traû lôøi ñeàu thanh tònh. Tieáp theo laø noùi roõ phaàn thuyeát giaûng. Kinh: “Luùc baáy giôø Phaùp Vöông töû Vaên-thuø-sö-lôïi ôû trong ñaïi hoäi, ñöùng beân phaûi Ñöùc Phaät caàm loïng quyù baùu lôùn ñeå che phía treân Ñöùc Phaät. Luùc aáy, Vaên-thuø-sö-lôïi ngaàm bieát Ñöùc Theá Toân ñaõ nghó nhö vaäy, lieàn thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Thöa Ñöùc Theá Toân! Neáu Boà ñeà nhö vaäy, thì ngöôøi thieän nam-ngöôøi thieän nöõ laøm sao truù vaøo Boà ñeà maø phaùt taâm? Ñöùc Phaät baûo vôùi Vaên-thuø-sö-lôïi: Ngöôøi thieän nam-ngöôøi thieän nöõ neân bieát töôùng Boà ñeà nhö vaäy maø phaùt taâm an truù. Vaên-thuø-sö-lôïi thöa: Thöa Ñöùc Theá Toân! Töôùng Boà ñeà thì neân bieát theá naøo? Ñöùc Phaät baûo Vaên- thuø-sö-lôïi: Töôùng Boà ñeà laø vöôït ra ngoaøi ba coõi, vöôït qua taát caû ngoân ngöõ danh töï cuûa theá tuïc, vöôït qua taát caû tieáng vang khoâng coù phaùt khôûi maø phaùt taâm, khoâng coøn nhöõng phaùt khôûi laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. Vì vaäy, naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Caùc ñaïi Boà taùt vöôït qua taát caû nhöõng söï phaùt khôûi laø phaùt taâm an truù. Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Khoâng coù phaùt khôûi laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, khoâng truù vaøo vaät naøo maø phaùt khôûi laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi!

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 384

Phaùt taâm Boà ñeà khoâng truù vaøo chöôùng ngaïi laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, nhö truù vaøo phaùp taùnh laø phaùt taâm an truù boà ñeà. Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, khoâng chaáp tröôùc taát caû caùc phaùp laø phaùt taâm an truù boà ñeà. Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, khoâng phaù hoaïi ñuùng nhö thaät teá laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. Naøy Vaên- thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà khoâng ñoåi-khoâng theâm-khoâng khaùc-khoâng moät laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, nhö caûnh töôûng trong göông, ngoïn löûa luùc noùng böùc, nhö boùng aûnh-nhö tieáng vang-nhö hö khoâng, nhö aùnh traêng trong nöôùc, neân thích hôïp nhö vaäy maø phaùt taâm an truù Boà ñeà!” Luaän: Phaùt khôûi thanh tònh ñoái vôùi taâm Boà ñeà, coù chín loaïi. Nhöõng gì laø chín loaïi? Ñoù laø: 1. Töø boû taát caû hyù luaän, nhö kinh noùi: Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Khoâng coù phaùt khôûi laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. 2. Töø boû chaáp thuû caùc phaùp, nhö kinh noùi: Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, khoâng truù vaøo vaät naøo maø phaùt khôûi laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. 3. Nhö hö khoâng, nhö kinh noùi: Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, khoâng truù vaøo chöôùng ngaïi laø

phaùt taâm an truù Boà ñeà. 4. Vaéng laëng, nhö kinh noùi: Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, nhö truù vaøo phaùp taùnh laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. 5. Töø boû chaáp thuû vaøo töôùng thöôøng-voâ thöôøng, nhö kinh noùi: Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, khoâng chaáp tröôùc taát caû caùc phaùp laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. 6. Khoâng phæ baùng ñaïo-khoâng töø boû ñaïo, nhö kinh noùi. Naøy Vaên- thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà khoâng phaù hoaïi ñuùng nhö thaät teá laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. 7. Lìa xa baøi baùng-lìa xa ñaém tröôùc, nhö kinh noùi: Naøy Vaên-thuø- sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, khoâng ñoåi-khoâng theâm-khoâng khaùc-khoâng moät laø phaùt taâm an truù Boà ñeà. 8. Tieán vaøo moät töôùng cuûa taát caû caùc phaùp, nhö kinh noùi: Naøy Vaên-thuø-sö-lôïi! Phaùt taâm Boà ñeà, nhö caûnh töôïng trong göông, nhö ngoïn löûa luùc noùng böùc, nhö boùng aûnh-nhö tieáng vang-nhö hö khoâng, nhö aùnh traêng trong nöôùc, neân thích hôïp nhö vaäy maø phaùt taâm an truù Boà ñeà. 9. Nhö thaät tu haønh Baùt nhaõ Ba-la-maät, coøn laïi boán caâu nhö vöôït ra ngoaøi ba coõi..., nhö tröôùc ñaõ noùi, neân bieát. Ñaõ noùi roõ veà phaàn thuyeát giaûng, tieáp theo noùi veà phaàn uy löïc coâng ñöùc cuûa Boà taùt. Kinh: Luùc baáy giôø trong phaùp hoäi coù Thieân töû teân goïi Nguyeät Tònh

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 385

Quang Ñöùc, ñaït ñöôïc taâm baát thoái chuyeån ñoái vôùi ñaïo voâ thöôïng Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, hoûi Vaên-thuø-sö-lôïi raèng: Caùc ñaïi Boà taùt, ban ñaàu quaùn saùt phaùp naøo maø thöïc haønh Boà taùt haïnh? Döïa vaøo phaùp naøo maø thöïc haønh Boà taùt haïnh? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp raèng: Naøy Thieân töû! Caùc ñaïi Boà taùt thöïc haønh, laáy Ñaïi bi laøm caên baûn giuùp cho caùc chuùng sinh. Thieân töû laïi hoûi: Thöa vaên-thuø-sö-lôïi! Taâm Ñaïi bi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp? Naøy Thieân töû! Taâm Ñaïi bi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy tröïc taâm laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Tröïc taâm cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy thieân töû! Tröïc taâm cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy taâm bình ñaúng ñoái vôùi taát caû chuùng sinh laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Taâm bình ñaúng ñoái vôùi taát caû chuùng sinh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Taâm bình ñaúng ñoái vôùi taát caû chuùng sinh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy haïnh khoâng khaùc bieät-xa rôøi khaùc bieät laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Haïnh khoâng khaùc bieät-xa rôøi khaùc cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Haïnh khoâng khaùc bieät-xa lìa khaùc bieät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy taâm raát thanh tònh laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Taâm raát thanh tònh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Taâm raát thanh tònh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy taâm voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy thieân töû! Taâm voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy Luïc

ñoä Ba-la-maät laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên- thuø-sö-lôïi! Luïc ñoä Ba-la-maät cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Luïc ñoä ba-la-maät cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy tueä phöông tieän laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa vaên-thuø-sö-lôïi! Tueä phöông tieän cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Tueä phöông tieän cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy taâm khoâng phoùng tuùng laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Taâm khoâng phoùng tuùng cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö- lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Taâm khoâng phoùng tuùng cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy ba thieän haïnh laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Ba thieän haïnh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Ba thieän haïnh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy möôøi thieän nghieäp ñaïo laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Möôøi thieän nghieäp ñaïo cuûa caùc Ñaït Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 386

Thieân töû! Möôøi thieän nghieäp ñaïo cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy trì giôùi laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Söï trì giôùi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Söï trì giôùi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy söï nhôù nghó chính ñaùng laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Söï nhôù nghó chính ñaùng cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Söï nhôù nghó chính ñaùng cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy söï quaùn saùt chính xaùc laøm caên baûn. Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Söï quaùn saùt chính xaùc cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Söï quaùn saùt chính xaùc cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy yù nieäm vöõng chaéc khoâng queân laøm caên baûn". Luaän: Uy löïc coâng ñöùc cuûa Boà taùt coù hai loaïi. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Nhö taâm mong caàu thì taát caû ñeàu thoûa maõn. 2. Laïc thuyeát bieän taøi, thuyeát phaùp khoâng coù gì chöôùng ngaïi. Nhö taâm mong caàu thì taát caû ñeàu thoûa maõn, bôûi vì phaùt khôûi caùc phaùp voâ cuøng thuø thaéng, toát ñeïp baäc nhaát. Phaùt khôûi caùc phaùp voâ cuøng thuø thaéng, toát ñeïp baäc nhaát aáy, coù möôøi boán loaïi. Nhöõng gì laø möôøi boán loaïi? Ñoù laø: 1. Tieáp nhaän giaùo phaùp khoâng queân, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Söï quaùn saùt chính xaùc cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Söï quaùn saùt chính xaùc cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy yù nieäm vöõng chaéc khoâng queân laøm caên baûn. 2. Kheùo tieáp nhaän chaùnh giaùo quaùn saùt caùc phaùp höõu vi, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Söï nhôù nghó chính ñaùng cuûa caùc Ñaïi Boà taùt laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Söï nhôù nghó chính ñaùng cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy söï quaùn saùt chính xaùc laøm caên baûn. 3. Khoâng coù loãi laàm nôi truù xöù cuûa mình, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa vaên-thuø-sö-lôïi! Söï trì giôùi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn?

Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Söï trì giôùi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy söï nhôù nghó chính ñaùng laøm caên baûn. 4. Khoâng tuøy thuaän vôùi nhöõng loãi laàm, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa vaên-thuø-sö-lôïi! Möôøi thieän nghieäp ñaïo cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Möôøi thieän nghieäp ñaïo cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy trì giôùi laøm caên baûn. 5. Coá gaéng tu taäp möôøi thieän nghieäp ñaïo, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Ba thieän haïnh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm

caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Ba thieän haïnh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy möôøi thieän nghieäp ñaïo laøm caên baûn. 6. Nghieäp cuûa thaân-mieäng-yù laø ba phaùp thanh tònh, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Taâm khoâng phoùng tuùng cuûa Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Taâm khoâng phoùng tuùng cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy ba thieän haïnh laøm caên baûn. 7. Giôùi thanh tònh, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Tueä phöông tieän cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Tueä phöông tieän cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy taâm khoâng phoùng tuùng laøm caên baûn. 8. Tuøy thuaän lôïi ích cho taát caû chuùng sinh, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa vaên-thuø-sö-lôïi! Luïc ñoä Ba-la-maät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Luïc ñoä Ba-la-maät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy tueä phöông tieän laøm caên baûn. 9. Ñaày ñuû taát caû caùc phaùp trôï ñaïo Boà ñeà, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy Luïc ñoä-ba-la-maät laøm caên baûn. 10. Khoâng heà meät moûi, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: ThöaVaên-thuø- sö-lôïi! Taâm raát thanh tònh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên- thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Taâm raát thanh tònh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc laøm caên baûn. 11. Nghieäp quaû thanh tònh, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên- thuø-sö-lôïi! Haïnh khoâng khaùc bieät-xa rôøi khaùc bieät cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Haïnh khoâng khaùc bieät-xa rôøi khaùc bieät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy taâm raát thanh tònh laøm caên baûn. 12. Tu haønh thanh tònh, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø- sö-lôïi! Taâm bình ñaúng ñoái vôùi caùc chuùng sinh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy thieân töû! Taâm bình ñaúng ñoái vôùi caùc chuùng sinh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy haïnh khoâng khaùc bieät-xa rôøi khaùc bieät laøm caên baûn. 13. Laøm lôïi ích thanh tònh cho taát caû chuùng sinh, nhö kinh: Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Tröïc taâm cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Tröïc taâm cuûa caùc ñaïi Boà taùt, laáy taâm bình ñaúng vôùi taát caû chuùng sinh laøm caên baûn. 14. Taâm thanh tònh, nhö kinh:

Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 388

lôïi! Taâm ñaïi Bi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy gì laøm caên baûn? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp: Naøy Thieân töû! Taâm ñaïi bi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt, laáy tröïc taâm laøm caên baûn. Coøn trong kinh noùi: "Luùc baáy giôø trong phaùp hoäi coù Thieân töû teân goïi Nguyeät Tònh Quang Ñöùc, ñaït ñöôïc taâm baát thoái chuyeån ñoái vôùi ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, hoûi vaên-thuø-sö-lôïi raèng: Caùc Ñaïi Boà taùt, ban ñaàu quaùn saùt phaùp naøo maø thöïc haønh Boà taùt haïnh? Döïa vaøo phaùp naøo maø thöïc haønh Boà taùt haïnh? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp raèng: Naøy Thieân töû! Caùc Ñaïi Boà taùt thöïc haønh, laáy Ñaïi bi laøm caên baûn giuùp cho caùc chuùng sinh". Trong kinh laàn löôït hoûi ñaùp nhö vaäy, töø sau höôùng ñeán tröôùc giaûi thích roõ raøng, neân bieát. Ñaõ noùi veà phaàn nhö taâm mong caàu, taát caû ñeàu ñöôïc thoûa maõn. Tieáp theo noùi veà phaàn laïc thuyeát bieän taøi, thuyeát phaùp khoâng coù gì chöôùng ngaïi. Kinh: "Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Caùc Ñaïi Boà taùt coù maáy loaïi taâm, coù theå thaønh töïu nhaân-coù theå thaønh töïu quaû? Vaên-thuø-sö- lôïi ñaùp raèng: Naøy Thieân töû! Caùc ñaïi Boà taùt coù boán loaïi taâm, coù theå thaønh töïu nhaân-coù theå thaønh töïu quaû. Nhöõng gì laø boán loaïi? Ñoù laø: 1. Baét ñaàu phaùt taâm. 2. Thöïc haønh phaùt taâm. 3. Phaùt taâm khoâng thoái chuyeån. 4. Phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm nhö gieo haït gioáng; thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm, nhö maàm non sinh ra vaø lôùn leân; thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö caønh laù hoa quaû môùi baét ñaàu thaønh töïu; thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö hoa quaû laù caønh ñaõ coù söû duïng. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm nhö trí cuûa ngöôøi thôï ñoùng xe taäp trung vaät lieäu, thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm, nhö trí ñeõo goït söûa chöõa goã gaïc laøm cho saïch seõ; thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö trí laép ñaët xong xuoâi caùc loaïi goã gaïc; thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö trí laøm xong coã xe ñeå vaän haønh chuyeân chôû. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm nhö traêng môùi moïc; thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm, nhö traêng ngaøy moàng naêm; thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö traêng ngaøy moàng möôøi; thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö traêng ñeâm möôøi boán. Trí tueä cuûa Nhö Lai nhö traêng trong ñeâm raèm. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm coù naêng löïc vöôït qua ñòa vò Thanh vaên, thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm coù naêng löïc vöôït qua ñòa vò

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 389

Bích chi Phaät, thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån coù naêng löïc vöôït qua ñòa vò Baát ñònh, thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù an truù trong ñòa vò Ñònh. Laïi nöõa, naøy thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm, nhö trí hoïc baøi ñaàu tieân; thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm, nhö trí hoïc nhöõng baøi hoïc khaùc nhau; thöù

ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö trí hoïc veà tính toaùn, thöù tö laø phaùt taâm nhaát sinh boå xöù, nhö trí thoâng hieåu taát caû caùc luaän. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm laø töø nhaân maø sinh ra, thöù hai thöïc haønh phaùt taâm laø töø trí maø sinh ra, thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån laø töø ñoaïn maø sinh ra, thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù laø töø quaû maø sinh ra. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm thuoäc veà nhaân, thöù hai thöïc haønh phaùt taâm thuoäc veà trí, thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån thuoäc veà ñoaïn, thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù thuoäc veà quaû. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm do nhaân maø sinh, thöù hai thöïc haønh phaùt taâm do trí maø sinh, thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån do ñoaïn maø sinh, thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù quaû maø sinh. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm laø phaàn sai bieät cuûa nhaân, thöù hai thöïc haønh phaùt taâm laø phaàn sai bieät cuûa trí, thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån laø phaàn sai bieät cuûa ñoaïn, thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù laø phaàn sai bieät cuûa quaû. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm, nhö phöông tieän choïn laáy coû thuoác; thöù hai thöïc haønh phaùt taâm, nhö phöông tieän phaân bieät coû thuoác; thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö phöông tieän coù beänh thì uoáng thuoác; thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö phöông tieän coù beänh ñöôïc chöõa laønh. Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm, nhö hoïc hoûi sinh trong nhaø phaùp vöông; thöù hai thöïc haønh phaùt taâm, nhö hoïc hoûi phöông phaùp cuûa phaùp vöông, thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, coù naêng löïc ñaày ñuû ñeå hoïc hoûi phöông phaùp cuûa Phaùp vöông, thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, hoïc theo phöông phaùp cuûa Phaùp vöông coù naêng löïc ñaït ñöôïc töï taïi” Luaän: Laïc thuyeát bieän taøi, thuyeát phaùp khoâng coù gì chöôùng ngaïi, coù boán loaïi phaùt taâm Boà-ñeà nhieáp thuû caû möôøi Ñòa, duøng caùc loaïi sai bieät maø giaûi thích. Caùc loaïi sai bieät aáy coù möôøi hai caâu. Kinh noùi: “Thieân töû laïi hoûi: Thöa Vaên-thuø-sö-lôïi! Caùc ñaïi Boà taùt coù maáy loaïi taâm, coù theå thaønh töïu nhaân-coù theå thaønh töïu quaû? Vaên-thuø- sö-lôïi ñaùp raèng: Naøy Thieân töû! Caùc Ñaïi Boà taùt coù boán loaïi taâm, coù theå thaønh töïu nhaân-coù theå thaønh töïu quaû. Nhöõng gì laø boán loaïi? Ñoù laø:

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Thöôïng 390

1. Baét ñaàu phaùt taâm. 2. Thöïc haønh phaùt taâm. 3. Phaùt taâm khoâng thoái chuyeån. 4. Phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù”. Baét ñaàu phaùt taâm, coù theå laøm nhaân cho thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm. Thöù hai thöïc haønh phaùt taâm, coù theå laøm nhaân cho thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån. Thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, coù theå laøm nhaân cho thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù. Caâu naøy trình baøy veà nhaân thuø thaéng tröôùc kia khoâng maát. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm nhö gieo haït gioáng; thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm, nhö maàm non sinh ra vaø lôùn leân; thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö caønh laù hoa quaû môùi baét ñaàu thaønh töïu; thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö hoa quaû laù caønh

ñaõ coù söû duïng". Ñaây laø neâu roõ töø nhaân thanh tònh maø thaønh töïu qiaû thanh tònh. Laïi nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm nhö trí cuûa ngöôøi thôi ñoùng xe taäp trung vaät lieäu". Ñaây laø döïa vaøo caùc nguyeän thì coù theå nhieáp thuû taát caû Phaät phaùp". Thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm, nhö trí ñeõo goït söûa chöõa goã gaïc laøm cho saïch seõ". Ñaây laø thaønh töïu veà giôùi thanh tònh". Thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö trí laép ñaët xong xuoâi caùc loaïi goã gaïc". Ñaây laø döïa vaøo tueä phöông tieän tu taäp taát caû caùc haïnh ñeàu töông öng". Thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö trí laøm xong coå xe ñeå vaän haønh chuyeân chôû". Ñaây laø bôûi vì khoâng boû gaùnh naëng ñaõ nhaän laáy tröôùc kia. Laïi nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm nhö traêng môùi moïc; thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm, nhö traêng ngaøy moàng naêm; thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö traêng ngaøy moàng möôøi; thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö traêng ñeâm möôøi boán. Trí tueä cuûa Nhö Lai nhö traêng trong ñeâm raèm". Ñaây laø neâu roõ ñaïi löïc thanh tònh thuø thaéng baäc nhaát. Laïi nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm coù naêng löïc vöôït qua ñòa vò thanh vaên". Ñaây laø neâu roõ lôïi caên cuûa Boà taùt tröôùc Sô ñòa, quaùn saùt taát caû caùc phaùp phaàn Boà ñeà". Thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm coù naêng löïc vöôït qua ñòa vò Bích-chi-Phaät". Bôûi vì Boà taùt tröôùc Sô ñòa döïa vaøo trí Baùt nhaõ thuø thaéng, coù naêng löïc taäp hôïp voâ löôïng haïnh cuûa caùc Boà taùt. "Thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån coù naêng löïc vöôït qua ñòa vò Baát ñònh". Ñaây laø tieán vaøo Sô ñòa ñaït ñöôïc trí chöùng ngoä. Vaû laïi, vöôït qua haøng Thanh vaên vaø Bích chi-Phaät, laø bôûi vì vöôït qua taát caû

coâng duïng thöïc haønh. "Thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù an truù trong ñòa vò Ñònh". Bôûi vì kheùo an truù trong ñòa vò cuûa haøng Vöông Töû. Laïi nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm, nhö trí hoïc baøi ñaàu tieân". Bôûi vì quaùn saùt phaùp tieán vaøo ñòa". Thöù hai laø thöïc haønh phaùt taâm, nhö trí hoïc nhöõng baøi hoïc khaùc nhau". Bôûi vì trí tueä taêng tröôûng sai bieät". Thöù ba laø phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö trí hoïc veà tính toaùn". Bôûi vì trí phöông tieän coù naêng löïc tính bieát taát caû caùc phaùp. "Thöù tö laø phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö trí thoâng hieåu taát caû caùc luaän". bôûi vì ñaït ñöôïc trí chöùng ngoä. Laïi nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm laø töø nhaân maø sinh ra". Bôûi vì töï taùnh thanh tònh voán ñaõ thaønh töïu. "Thöù hai thöïc haønh phaùt taâm laø töø trí maø sinh ra". Bôûi vì duøng vaên tueä phöông tieän ñeå nhieáp thuû caùc phaùp theá gian vaø xuaát theá gian. "Thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån laø töø ñoaïn maø sinh ra". Bôûi vì vöôït qua taát caû moïi hyù luaän cuûa theá gian". Thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù laø töø quaû maø sinh ra". Bôûi vì taát caû coâng haïnh thaønh töïu töï nhieân. Laïi nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm thuoäc veà nhaân". Bôûi vì Tín-Haïnh trôï ñaïo ñöôïc thuaän thuïc, vaø nhôø vaøo quaùn saùt caûnh giôùi cuûa Sô

ñòa. “Thöù hai thöïc haønh phaùt taâm thuoäc veà trí”. Bôûi vì döïa vaøo caûnh giôùi thuaàn thuïc maø quaùn saùt coâng duïng cuûa caùc haïnh”. Thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån thuoäc veà ñoaïn”. Bôûi vì döïa vaøo caûnh giôùi tu haønh maø chöa ñöôïc phaùp quaùn cuûa Phaät. “Thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù thuoäc veà quaû”. Bôûi vì döïa vaøo quaû thuaàn thuïc, heã nôi naøo laø quoác ñoä cuûa Phaät, thì thuaän theo thaønh töïu xöù sôû cuûa Phaät, thaønh vò Phaät ôû nôi aáy. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm do nhaân maø sinh”. Bôûi vì taùnh cuûa thieän caên tu haønh khoâng ñieân ñaûo. “Thöù hai thöïc haønh phaùt taâm do trí maø sinh”. Bôûi vì taùnh cuoái cuøng laø phaùp khoâng heà ñieân ñaûo. “Thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån do ñoaïn maø sinh”. Bôûi vì taùnh tu haønh khoâng heà ñieân ñaûo. “Thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù do quaû maø sinh”. Bôûi vì ñaït ñöôïc taâm töï taïi. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm laø phaân sai bieät cuûa nhaân”. Bôûi vì nhieáp thuû voâ löôïng thieän caên. “Thöù hai thöïc haønh phaùt taâm laø phaàn sai bieät cuûa trí”. Bôûi vì cuoái cuøng thaâu nhieáp voâ löôïng voâ bieân phaùp moân. “Thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån laø phaân sai bieät cuûa ñoaïn”. Bôûi vì tieán vaøo voâ löôïng Tam-muoäi moân. “Thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù laø phaàn sai bieät cuûa quaû”. Bôûi vì voâ löôïng thaàn thoâng ñeàu söû duïng töï taïi tuøy theo yù mong muoán ñöôïc lôïi ích

thoûa maõn. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm, nhö phöông tieän choïn laáy coû thuoác”. Bôûi vì nhieáp thuû caùc phaùp ñoái trò vôùi caên beänh phieàn naõo. “Thöù hai thöïc haønh phaùt taâm, nhö phöông tieän phaân bieät coû thuoác”. Bôûi vì bieát caùch ñoái trò vôùi caên beänh phieàn naõo tuøy theo töøng loaïi thuoác töông öng. “Thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, nhö phöông tieän coù beänh thì uoáng”. Bôûi vì döïa vaøo trí cuûa caùc loaïi phöông tieän tuøy thuaän töông öng maø thoï duïng. “Thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, nhö phöông tieän coù beänh ñöôïc chöõa laønh”. Bôûi vì caên beänh phieàn naõo ñaõ ñöôïc dieät tröø. Laïi nöõa kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Baét ñaàu phaùt taâm, nhö hoïc hoûi kinh trong nhaø phaùp vöông”. Bôûi vì laøm cho taát caû Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät phaûi haøng phuïc. “Thöù hai thöïc haønh phaùt taâm, nhö hoïc hoûi phöông phaùp cuûa Phaùp vöông”. Bôûi vì hoïc hoûi taát caû caùc phaùp ñeå ñaït ñöôïc nôi choán thuø thaéng. “Thöù ba phaùt taâm khoâng thoái chuyeån, coù naêng löïc ñaày ñuû ñeå hoïc hoûi phöông phaùp cuûa phaùp vöông”. Bôûi vì ñaït ñöôïc quaû thuø thaéng cuûa söï tu ñaïo. “Thöù tö phaùt taâm Nhaát sinh boå xöù, hoïc theo phöông phaùp cuûa phaùp vöông coù naêng löïc ñaït ñöôïc töï taïi”. Bôûi vì ôû trong taát caû caùc phaùp coù naêng löïc ñaït ñöôïc töï taïi khoâng coù gì chöôùng ngaïi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.